

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESARESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Accelerarea și eftenirea proceselor, de d-l A. Nicolau ;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ :

Curtea de apel din Iași : *Constantin Nasopol cu judele sindic al trib. Bacău*, cu o Adnotație de d-l Gr. D.Judecătoria ocol. Simila, jud. Tutova : *Znița T. Berlea cu Ilinca Ene și alții*.Idem : *G. Mardare Mic cu Ileana Brăescu și N. Ivas* cu o Notă de Iscod.

Accelerarea și eftenirea proceselor

În numărul 37, din anul curent, al ziarului *Dreptul* am avut onoarea să propui ținerea de congrese juridice, și am făcut apel la cele trei reviste de drept *Curierul Judiciar*, *Dreptul* și *Revista de Drept și Sociologie* să ia inițiativa convocării unor asemenea congrese.

Opinam că se putea discuta cu folos în primul congres :

«Resolvarea proceselor mai repede și mai efin».

Această chestiune arătam că este la ordinea zilei, în Belgia.

Intr'adevăr, în primă-vara anului curent, baurourile din Belgia emisese ră acest desiderat și Ministerul Justiției ținând seamă de el, a numit o comisiune compusă din magistrați, avocați și înalți funcționari din Ministerul Justiției, pentru a studia chestiunea, și a propune măsurile cele mai nemerite pentru resolvarea ei.

Comisiunea s'a întrunit în ziua de 13 Iunie, și cele petrecute în acea ședință, părându-mi-se că presintă interes și pentru țara noastră, dau aci un rezumat al ședinței, după *Journal des Tribunaux* din Bruxelles.

Ministrul Justiției deschizând ședința, relativ la chestiunea ce ne preocupă, a spus următoarele :

«Importanța chestiunii, ce comisiunea este chemată să studieze trebuie să fie considerată capitală. Promptitudinea este una din condițiunile esențiale ale unei bune organizări judecătorești, în același grad cu echitatea, care trebuie să domnească în hotărârile date, și economia cheltuelilor impuse impričinațiilor.

«Utilitatea unei justiții repede este simțită în domeniurile acțiunii judiciare, atât civile cât și criminale.

«În procesele civile sunt adese-ori în joc interese

pecuniare considerabile, și importă siguranței afacerilor, ca ele să nu rămâie prea mult în suspensie ; întârzierile excesive în resolvarea proceselor pot să paralizaze afaceri importante, să prelungească perioada turburării și nesiguranței.

«A fortiori, o resolvare repede este indispensabilă proceselor, cari întrețin desbinarea în familii, cari fac să planeze bănuiala asupra onorabilității părților și considerațiunei ce ele merită.

«În materie penală mai militează și alte considerațiuni în favoarea promptitudinei : resolvarea proceselor vechi este îngreunată de nesiguranța, șovăirile și câte odată erorile martorilor ale căror souveniruri dispar.

«Zăbava represiunei îi micșorează mult eficacitatea din punctul de vedere al efectului reparator și preventiv. Exemplu delicuenților cari după un an și jumătate sau doi, după comiterea infracțiunei, se plimbă liberi și n'au răfuit încă socoteala lor cu justiția, este demoralizator pentru mulțime. Lumea, care în primul moment al indignării sau cel puțin al repulsiunei, provocată de delict, ar fi aplaudat represiunea, se induioșează mai târziu și găsește excesivă o pedeapsă, care la ceasul oportun i s-ar fi părut insuficientă.

«Acei cari se mărginesc la un examen superficial sunt ispitiți să atribue întârzierile, pe care le suferă procesele, numai marelui lor număr și prin urmare caută remediū aplicabil situațiunei în îmulțirea numărului magistraților.

«Aceasta e soluțiunea simplistă. Nu este însă soluțiunea în mod real eficace.

«Pe lângă că ar fi de dorit, ca din mai multe puncte de vedere, să oprim la minimum indispensabil numărul magistraților, această soluțiune presupune că întârzierile ce se manifestează înaintea multor jurisdicțiuni au de cauză unică excesiva înmulțire a numărului afacerilor.

«Or, asemenea hipoteză este departe de a fi exactă.

«Dacă examinăm situațiunea particulară a jurisdicțiunilor, care lasă prea mult timp afacerile în suspensie, se constată imediat diversitatea cauzelor

care dau naștere acestei situațiuni regretabile.

«Oare simpla observare, dar mai strictă a regulilor actualmente deja în vigoare, n'ar produce adese ori o îmbunătățire simțitoare?»

«Prescripțiunile regulamentelor asupra orei, la care trebuc să înceapă ședințele sunt ele exact observate?»

«Să ia precauțiunile necesare pentru a se evita audiențele albe (adică fără procese)»?

Mă opresc aci cu discursul Ministrului Justiției din Belgia, și adaug următoarele observațiuni personale:

Pentru ce unele tribunale nu voesc să judece Sâmbăta?

Să nu se afirme, că acea zi este rezervată pentru deliberări și pronunțări, căci pot proba că este neexactă asemenea alegare; deliberările și pronunțările se fac tot în zilele celelalte.

Mai pot proba că cele trei vacanțe judecătorești se prelungesc la amândouă capetele, adică încep cu câte-va zile mai înainte de cât prescrie legea și se sfârșesc cu câte-va zile mai târziu;

Tot asemenea nu se sorocesc procese și în ziua de lucru care ar pica între două sărbători legale;

Nu se fixează termene nici în zilele de petrecere ca 1 Mai;

Nici în cele 15 zile destinate pentru curțile cu jurați.

Probabil că în Belgia nu se petrec toate anomaliiile pe care le semnalez, totuși Ministrul Justiției atrage atenția magistraților să fie mai stricți.

Legea vacanțelor

Mi se pare greșit și art. 3 din legea vacanțelor, cu tragerea la sorți.

Toți magistrații sunt oameni, și prin urmare au dreptul la un repaus egal. Pentru ce celor favorizați de sorți, sau mai bine de influență, vacanța de 2 luni, iar celorlalte de loc?

Cunosc expedientul.

Celor cari au consimțit să muncească 2 luni vara, concediu în Iunie și Septembrie.

De cât este o interpretare prea largă a legii. Acest articol trebuie modificat în sensul, ca toți magistrații să ia vacanța pe un timp egal, și tot pe un timp egal să facă serviciu, fără drept de renunțare și substituire, sub care se ascunde în tot-d'a-una puterea leonină a unora.

Sorțul să decidă numai cine să plece întâi și cine în urmă, în caz de neînțelegere.

Art. 154 din legea pentru organizarea judecătorească n'ar trebui și el să fie aplicat în spiritul și litera lui, căci doară nu e abrogat?

Mă opresc aci, fiindcă în această spinoasă materie este locul să punem în practică povața uriașului geniū al Franței:

Glissez, mortels, n'appuyez pas.

A. Nicolau
Avocat, Călărași

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

Audiența de la 27 Februarie 1903

Președenția D-lui I. VRÂNCEANU, Președinte

Constantin Nasopol cu Judele sindic al trib. Bacău

Decizia No. 27

Faliment. — Administrarea averii falitului. — Creanțe privilegiate. — Cota sindicală cuvenită statului. — Datorie privilegiată — Plata ei cu preferință înaintea oricărei datorii. — Urmărirea imobilelor unui falit. — Adjudecarea lor asupra creditorului ipotecar. — Depunerea creanței drept preț. — Dacă trebuie mai întâiu să depună cota statului spre a i se putea libera ordonanța de adjudecare. — (Art. 717, 739, 752, 765, 785, 786, 787, 788, 789, 803, 805, 819, 869 și 970 din Codul comercial; art. 22, 24, 25 și 28 din regul. sindicilor; art. 1722, 1725 și 1727 din Codul civil; art. 552 din Proc. civilă).

1. Din ziua declarațiunei în faliment a unui comerciant averea sa este pusă sub mâna justiției și nici o urmărire sau executare nu se mai poate îndrepta contra falitului ci contra judecătorului sindic, care e un depositar judiciar; el cere vânzarea averii mobile și imobile a falitului, formează masa activă a falimentului și prin el se face distribuirea și plata creditorilor falitului din acest activ, repartisând o atare plată după rangul și natura creanțelor lor.

2. Creanțe privilegiate sunt acelea cărora legea, din cauza calității lor, le dă o preferință de a fi plătite înaintea altora, fie chiar ipotecare, indiferent de data când ele s'au născut, de sunt sau nu anterioare sau posterioare acelor înaintea cărora se preferă; iar creanțele privilegiate ale tesaurului public, adică ale statului și ordinea în care se exercită ele, sunt regulate prin legile speciale ce le înștițează.

3. Cota de 3% ce se percepe de stat din activul brut al falimentului este menită pentru acoperirea retribuțiunei judecătorilor sindici, a secretarilor-archivarilor și sindicalului și pentru cheltuelile de cancelarie, și se face venit la tesaur sub rubrica specială a veniturilor Ministerului de justiție, cu alte cuvinte legea comercială consideră această cotă ca o cheltuelă de justiție, ca o contribuțiune, și ca atare această cotă, ca și cheltuelile de administrațiune a falimentului făcute de sindic, este privilegiată și deci să plătește cu preferință din activul falimentului înaintea oricărei datorii fie chiar anterioară.

Ast-fel, adjudecatarul unui imobil al falitului, când depune creanța sa ipotecară drept preț, trebuie să depună mai întâiu cota sindicală cuvenită statului, căci cota trebuie prelevată cu preferință din prețul adjudecării.

S'au ascultat d-l avocat G. Christofor din partea d-lui C. Nasopol în dezvoltarea motivelor de apel și d-l jude sindic A. Negrescu delegat de Ministerul Justiției, în combateri.

Curtea deliberând, și

Văzând apelul făcut în termen de A. Leibovic, ca procurator a lui Constantin Nasopulo, contra jurnalului trib Bacău No. 470 (*) din 20 Ianuarie 1903, prin care se respinge cererea lui C. Nasopulo, ca adjudecatar, de a i se elibera ordonanța de adjudecare a cinci imobile din Târgu-Ocna, jud. Bacău a falitului Gherasim Gheracari, adjudecate definitiv asupra ei cu prețul de 35600 lei, în ziua de 28 Noembrie 1902, pe basa de-

(*) A se vedea publicată în *Curierul Judiciar*, No. 43 din 1903, (N. B.)

punereii drept preț a două creanțe ipotecare ce grevați acele imobile, până ce mai întâi nu va depune în numerar suma de 425 lei 45 bani, cheltuelile făcute de judecătorul sindic cu scoaterea în vânzare a imobilelor, precum și suma de 2370 lei ca cotă de faliment de 3%₀ cuvenită statului, asupra valorii brute a acelor imobile după inventar, sume ce Tribunalul le găsește că trebuie să fie plătite cu preferință înaintea creanțelor ipotecare depuse ca preț;

Văzând că apelanțele cere reformarea menționatului jurnal, susținând că creanțele ce le-a depus sunt în rang util și necontest. iar acele ale statului pentru cheltueli și cota falimentului, chiar dacă ar fi privilegiate ar putea să se achite din cea-laltă avere mobilă a falimentului cu precădere asupra creanțelor chirografare, iar nu cu preferință asupra celor ipotecare care sunt anterioare lor, că în fine în publicațiile de vânzare aceste sarcini nu s'au arătat și tabloul de ordine în care sunt prevăzute s'a făcut tocmai la 19 Decembrie după ad-judecare, iar nu înainte de ad-judecare și în condițiile prescrite de art. 506 bis din Pr. civ.;

Văzând că judecătorul sindic susține că cheltuelile de urmărire și cota statului, sunt privilegiate și au a se plăti cu precădere chiar înaintea creanțelor ipotecare și cere respingerea apelului;

Având în vedere că, din susținerile părților și actele din dosarul falimentului, în fapt se stabilește următoarele: comerciantul Gherasim Gheracari din Târgu-Ocna fiind declarat în stare de faliment prin sentința trib. Bacău No. 49 din 17 Noembrie 1901, i s'a inventariat toată averea, iar judecătorul sindic după terminarea inventariului prin procesul-verbal de la 21 Decembrie 1901 a calculat și fixat cota statului de 3%₀ la suma de 6864 lei asupra activului brut de 228800 lei; a vândut averea mobilă a falitului prințând suma de 2242 lei 40 bani, din care, scăzând cheltuelile de administrare în sumă de 2006 lei 90 bani, a mai rămas în depositul sindicatului numai 235 lei 50 bani din averea mobilă; judecătorul sindic a cerut și vândut imobilele falimentului dintre care pe trei imobile s'a prins 950 lei în numerar, cari, adăogați la cei 235 lei 50 bani remași din averea mobilă fac 1185 lei 50 bani; s'a mai vândut alle cinci imobile a falitului la 28 Noembrie 1902 cu suma de 35000 lei ad-judecându-se asupra lui C. Nasopulo. Judecătorul sindic văzând că din banii ce îi are în casă nu se poate plăti cota statului și cheltuelile făcute cu vânzarea imobilelor, a cerut la 7 Decembrie 1902 d-lui supleant al tribunalului ca, în tabloul de ordine al vânzării imobilelor falitului să fie trecut sindicatul cu 425 lei 45 bani cheltueli făcute cu vânzarea imobilelor și cota statului 2370 lei socotit 3%₀ la valoarea brută de 79000 lei a acelor imobile, prevăzută în inventar și apoi creanțele ipotecare, ceea ce s'a și făcut prin tabloul de ordine încheiat la 19 Decembrie 1903 de d-l supleant care era delegat și ca judecător sindic; ad-judecaturul Nasopulo a cunoscut cererea judecătorului sindic căci s'a plâns contra ei la 19 Decembrie, când s'a întocmit tabloul;

Ad-judecaturul Nasopulo plătind taxa de înregistrare și taxa portăreilor a cerut de la tribunal a i se elibera ordonanța de ad-judecare pentru cele 5 imobile ad-judecate cu 35000 lei asupra sa, depunând ca preț două creanțe ipotecare pe suma de 40000 lei, ce grevați acele imobile, cerere ce i s'a respins prin jurnalul apelat fiind-că nu depusese sumele ce se cuvenea statului cu preferință, ca cheltueli de urmărire făcute de judecătorul sindic și ca cotă la faliment;

Considerând că, din ziua declarațiunei în faliment a unui comerciant, averea sa e pusă sub mâna justiției și nici o urmărire sau esecutare nu se mai poate în dreapta contra falitului ci contra judecătorului sindic, care e un deponitar judiciar, el cere vânzarea averei mobile și imobile a falitului, formează masa activă a falimentului și prin el se face distribuțiunea și plata creditorilor falitului din acest activ repartizând o atare

plată după rangul și natura creanței lor (art. 717, 752, 803 urm. 810 urm. Cod. com. modificat în 1902);

Considerând că, din art. 786, 787, 788, 789 combinate cu art. 785 Cod. com. rezultă că creditorii privilegiați sau ipotecari sau colocați definitiv asupra imobilelor în rang util de judecătorul sindic, după vânzarea imobilelor, arătându-se anume ce se întâmplă cu ei, când au participat și la repartiții provenite din vânzarea bunurilor mobile, cum și atunci când nu se pot integral îndestula din prețul imobilelor;

Că dar colocarea făcută de judecătorul sindic a creanțelor ipotecare a lui C. Nasopulo, în urma vânzării imobilelor, ne fiind în rang util, cu drept cuvânt tribunalul nu le-a primit ca preț conform art. 552 Pr. civ. dacă e adevărat s'ar stabili că cheltuelile de urmărire și cota statului ar fi creanțe privilegiate ce ar urma a fi plătite cu preferință înaintea creanțelor ipotecare și că alt activ nu e realizat din care ele să fie plătite;

Considerând că, din relațiile date de judele sindic tribunalului, în fie care lună, conform art. 765 Cod. com. e constatat că el nu are în deposit sume disponibile din care să se poată plăti și cota statului aferentă la valoarea brută constatată în urma inventarului a imobilelor vândute cum și cheltuelile făcute cu această vânzare;

Considerând că, creanțe privilegiate sunt acele cărora legea din cauza calității lor le dă o preferință de a fi plătite înaintea altora, fie chiar ipotecare, indiferent de data când ele s'au născut de sunt sau nu anterioare sau posterioare acelor înaintea cărora se preferă, iar creanțele privilegiate a tesaurului public adică a statului și ordinea în care se exercită ele sunt regulate prin legile speciale ce le înființează (art. 1722, 1725 și 1727 Cod. civ.);

Considerând că, cheltuiala de 425 lei 25 bani cu scoaterea în vânzare a imobilelor în cesțiune fiind făcută cu interesul creditorilor, ca cheltuială de judecată e privilegiată (art. 1727 Cod. civ.) pe lângă că ea constituie în specie și o cheltuială de administrație a falimentului;

Considerând că, cota de 3%₀ ce o ia statul în falimente, asupra activului brut al falimentului, fixată după terminarea facerei inventarului, e menită pentru acoperirea retribuțiunei judecătorilor sindici, a secretarilor arhivari și pentru cheltuelile de cancelarie, ce se face venit la tesaur sub rubrica specială a veniturilor Ministerului de justiție; cu alte cuvinte legea comercială consideră această cotă ca o cheltuială de justiție, ca o contribuțiune (art. 969, 970 Cod. com.; art. 22 și 24 din regul. sindicilor);

Considerând că, după art. 739, 805, 819 Cod. com. art. 25 și 28 reg. sindicilor cheltuelile de justiție (cota) și cheltuelile de administrațiune a falimentului făcute de sindic să plătesc cu preferință din activul falimentului înaintea oricărei datorii anterioare;

Că, dar, întru cât legea specială, adică legea comercială, declară aceste sume ca privilegiate și arată că ele trebuie a fi plătite cu preferință înaintea oricăror alte datorii anterioare, de orice natură ar fi ele ca gaj sau alt privilegiu, ipotecare etc., întru atâta nu se poate zice că creanțele ipotecare depuse ca preț de C. Nasopulo ar fi în rang util, mai ales că ele nici a fost colocate ca atare de judecătorul sindic în urma vânzării imobilelor în cesțiune;

Că, din acea că tabloul de ordine nu a fost făcut în termenul prevăzut de art. 506 bis Pr. civ. înainte de ad-judecare chiar în ipotesa când acest text de lege ar fi aplicabil și în cazul când judecătorul sindic scoate în vânzare imobilele falitului pentru formarea activului, conf. art. 810 Cod. com. nu se poate deduce că ad-judecaturul care ar fi și creditor ipotecar ar putea să depue creanțele ipotecare drept preț conf. art. 552 Pr. civ. fără nici o cercetare, căci sau tabloul făcut după ad-judecare e valabil și prin el se va constata că creanțele ipo-

tecare sunt în rang util și necontestat, său el e nul—cum susține apelantul — și în acest cas tribunalul ne având mijlocul de a ști dacă creanțele sunt în rang util și necontestat, îi va impune să depună prețul în numerar, căci depunerea prețului adjudecării în numerar e regula (art. 551 Pr. civ.) și ca o favoare numai să acordă depunerea prețului în creanțe, dacă e posibil a le constata rangul lor util și necontestat, ceea ce implică în sine o plată a creanței anticipată, adică o distribuție a prețului care în realitate el nu se mai depune;

Că, dacă în publicație nu s'a prevăzut suma cheltuită de sindic pentru scoaterea în vânzare a imobilelor și nici cola statului, cauza este că aceste sarcini nu erau înscrise în registrele tribunalului, de care grefierul să dea listă; și apoi legea fiind presupusă cunoscută de fie care, Nasopolu văzând că se vând niște imobile a unui falit trebuia să știe și sarcinile la care legea comercială supune niște atari bunuri când se vând spre a forma activul falimentului;

Că, față de cele ce preced, apelul urmează a se respinge ca nefondat;

Pentru aceste considerente redactate de d-l consilier T. Crivăț, respinge apelul. . . etc.

(ss) I. I. Vrânceanu, N. Volenti, Al. G. Hinna, T. Crivăț, I. Sinescu

p. grefier (s) S. P. Georgescu

Adnotație. — Decisiunea Curței de apel din Iași, secția II, confirmă interpretarea dată de Inalta Curte de casație la 16 Februarie 1901, prin hotărârea cu No. 377 ce s'a pronunțat sub președenția d-lui N. Mandrea.

Argumentele variate ce s'aū invocat înaintea Curței de apel din Iași, nu puteau triumfa în contra textului clar și precis al art. 969 din Codul comercial, ađi în vigoare, care prescrie că «Statul va percepe până la 30% din activul brut al falimentului, etc.».

Imobilul falitului ce trebuie coprins în activul brut al falimentului, nu poate fi exclus de la plata cotei convenită Statului, și, ori-cari ar fi sarcinile ce grevează imobilul la epoca exproprierei și ori-care ar fi natura lor, ele vor fi primare de cota Statului, fiind-că această cotă este, cum se prevede în art. 970 din Cod comercial, un *imposit*, o contribuțiune și ca atare este *privilegiată*.

În ce privește cheltuelile de administrație și de justiție, făcute de sindicul falimentului, care e depositarul judiciar al averii mobile și imobile a falitului, este inutil a se insista mai mult asupra caracterului lor de *creanțe privilegiate*, art. 735 din Cod. comercial arată că: «cheltuelile de justiție și administrație se vor plăti de falit *său se vor reține din patrimoniul falimentului, cu preferință înaintea ori-căror alte datorii*» (1).

Ori-ce dubiū este ast-fel înlăturat de lege și Curtea de Iași a făcut dar o bună și justă aplicațiune a art. 969 și 970 din Codul de comerț și aveam speranța că această decisiune va fi confirmată de Inalta Curte de casație.

Necesitatea menținerii unei jurisprudențe constantă în materie se impune, căci în practica zil-

nică a tribunalelor, vedem că părerile tot nu sunt încă fixate și prin aceasta se aduc întârzieri serioase lucrărilor vânzărilor publice de imobile.

Cadrul acestei adnotațiuni nu ne permite de a arăta și discuta erorile ce se comit cu ocazia aplicării mai sus citatelor texte de lege, pe cât de clare, pe atât de simple, asupra cărora Inalta Curte de casație și-a spus deja cuvântul său hotărâtor atunci, când pentru prima oară i s'a adus cestiunca spre judecare, după inițiativa d-lui D. Florescu, fostul președinte al secțiunii comerciale a tribunalului Ilfov.

Gr. D.

JUDECATORIA OCOLULUI SIMILA, jud. Tutova

Audiența de la 9 Ianuarie 1903

Cartea de judecată No. 360

Zoița T. Bertea cu Ilinca Ene și alții

Căsătorie. — Căsătorie efectuată numai civil fără a fi urmată de benedictiunea religioasă. — Dacă este valabilă.—Autorisare maritală. — Dacă femeea căsătorită numai civil are nevoie de autorizarea soțului pentru a sta în judecată. — (Art. 5, 21 și 22 din Constituție; art. 176 și urm., 197, 205 și 1285 Codul civil; art. 166 Codul penal).

Sub legislația actuală căsătoria săvârșită numai înaintea ofițerului stării civile, fără a fi urmată de benedictiunea religioasă, este valabilă.

Ast-fel, o femeie căsătorită numai civil nu poate sta în judecată fără autorizația soțului său.

Judecata,

Văzând acțiunea de față și susținerile părților în instanță;

Văzând că Zoița T. Bertea cu autorizația soțului I. Bertea pornește acțiune de partaj contra Ilincăi Ene cu soțul ei Iordan Ene și Ena Căprariu ca tutore legală lui T. Căprariu cum și contra Mariei Chilianu toți domiciliați în comuna Coroești, județul Tutova;

Văzând că pârâta Maria Chilianu prin avocatul său, opune neregularitatea introducerii acțiunii contra sa, de oare ce ea fiind căsătorită, trebuia chemat și soțul ei Marin Pascu, pentru a o autoriza să stea în judecată, de și s'a căsătorit numai civil, nu și religios;

Văzând că și ceilalți pârâți își însușesc acest fine de neprimire propus de Maria Chilianu, de oare-ce au interes a se judeca și obține o hotărâre opozabilă Mariei Chilianu;

Văzând că este necontestat în fapt că Maria Chilianu este căsătorită civil, după cum toate părțile din proces recunosc și cum se dovedește și cu certificatul de căsătorie din 27 Februarie 1899, eliberat de primăria com. Coroești, județul Tutova; cum de asemenea este necontestat de părți că după căsătoria civilă n'aū urmat și benedictiunea religioasă; că deci, de oare-ce femeia nu poate sta în judecată fără autorizațiunea soțului său, potrivit art. 197, combinat cu art. 205 și 1285 Codul civil, care urmează a fi chemat a-i completa capacitatea, autorizând-o a sta în acest proces, și de oare-ce nu a fost chemat, acțiunea ar urma a se respinge ca ne regulat introdusă, fine de ne primire care profită și celorlalți pârâți, căci și ei au interes ca hotărârea ce se va da să fie opozabilă tuturor, deci urmează a se stabili dacă în specie pârâta este căsătorită de și s'a celebrat numai căsătoria civilă, fără ca în urmă să se fi dat benedictiunea religioasă;

Considerând că ast-fel cum este organizată căsătoria, ea este un contract civil; întocmirea actelor de stare civilă și prin urmare și a căsătoriei sunt

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 4 din 13 Ianuarie 1902.

de atribuțiunea autorității civile; că deși art. 22 din Constituțiune arată că pentru căsătorii, benedictiunea religioasă va fi obligatorie, trebuind să preceadă căsătoria, însă acest articol adaugă că, «afară de cazurile ce se vor prevedea prin anume lege», orî în afară de Codul civil, care nu prevede benedictiunea religioasă ca o cauză de nulitate a căsătoriei—o cauză dirimandă cum se susține—apoi până acum nici o lege nu arată cazurile în care benedictiunea religioasă nu e obligatorie și deci până la confecționarea acelei legi urmează a se aplica regulile Codului civil, urmând a se aplica în total art. 22 din Constituțiune, când puterea legislativă va hotărî reglementarea obligațiunei benedictiunei religioase;

Considerând că de și pe lângă căsătoria civilă s'a introdus și benedictiunea religioasă, însă prin aceasta nu înseamnă că ambele cerinți formează un tot nedespărțit, ci din însuși redacțiunea art. 22 din Constituțiune rezultă că autoritatea civilă celebrează căsătoria care este un act civil, căruia îi urmează benedictiunea religioasă, bine-cuvântarea bisericeii asupra legăturii dintre cei doi soți, bine-cuvântare cerută încă sub Codul actual, ca o urmă a puterii religioase care domina puterea statului în trecut, când căsătoria era o taină, fără a fi un contract civil, care de și încă cerută obligatoriu, totuși lipsa ei nu are nici o sancțiune, după cum are sancțiune cazul când s'ar celebra căsătoria religioasă fără să se fi celebrat căsătoria civilă (art. 176 urm. Cod civil, 166 Cod renal);

Văzând că a se considera căsătoria ca nulă, dacă a fost celebrată numai civil, fără să fi fost precedată de benedictiunea religioasă, ar fi și contra Constituțiunei care prin art. 5 și 21 garantează libertatea absolută a conștiinței, ar fi a se impune unora liber cugetătorilor a alege între starea ilicită, concubinajul, și între a-și călca conștiința, a-și sfărâma credințele lor și a se înfățișa înaintea altarului în mod fățarnic, nu în credința adevărată, și aceasta numai pentru a îndeplini forma impusă a primirei benedictiunei religioase în scop de a contracta căsătoria; ar fi a se readuce starea sub care se găsea Franța înaintea edictului de Nantes și după revocarea lui în Octombrie 1685 până la 1787. O ast-fel de căsătorie ar fi imorală în fondul ei, și nu a ast-fel de căsătorie s'a gândit legiuitorul a pune la baza familiei, a societății;

Văzând că ast-fel fiind, rămâne dovedit că sub legislațiunea actuală, căsătoria este valabilă îndată ce s'a celebrat civil sub formele arătate de Codul civil; că în specie fiind dovedit că Maria Chilianu este căsătorită mai înainte de a se introduce acțiunea de față cu Marin Pascu, acesta trebuia chemat a da autorizațiune soției sale, a sta în judecată; că ne fiind chemat și părțile ne cerând amânarea pentru a se chema, urmează că trebuie a se respinge acțiunea ca neregulat introdusă;

Văzând că Maria Chilianu a cerut și cheltueli de judecată pe care judecata le fixează la suma de 10 lei și potrivit art. 140 și 146 Pr. civilă;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

Jude (s) Gh. L. Dimitriu

JUDECĂTORIA OCOLULUI SIMILA, jud. Tutova

Audiența de la 3 Iulie 1903

Carte de judecată civilă No. 557

G. Mardare Mic cu Ilinca Brăescu și N. Ivaș

Căsătorie.—Căsătorie civilă.—Dacă este valabilă când nu este urmată de benedictiunea religioasă.—Femea căsătorită numai civil.—Citarea ei în justiție sub numele de familie nu al soțului.—(Art. 21 și 22 din Constituțiune).

Acțiune.—Determinarea persoanei chemată în judecată.—(Art. 23 legea jud. comunale; art. 78 legea jud. de pace; art. 69 Proc. civilă).

Tutelă.—Acte de administrare făcute de tutor.—Dacă sunt opozabile pupilului ajuns la majoritate.—Arendare.—Act de arendare făcut de tutor în timpul tutelei.—Dreptul minorului ajuns la majoritate.—(Art. 534, 1268 și 1394 Cod civil; art. 722 și 723 Proc. civilă).

Act nul ca act autentic.—Inceput de dovadă scrisă.—Proba testimonială.—(Art. 1197 Cod civil; art. 11 din legea autentificării actelor).

1. Căsătoria civilă care nu este urmată de benedictiunea religioasă nu e valabilă, neregulamentarea rezervei din partea finală a art. 22 din Constituțiune neputând face neaplicabil întreg principiul.

În orî ce cas, dacă poate fi admisă o controversă pe baza acestei rezerve, ea nu trebuie întinsă mai departe de intenția legiuitorului constituant, care n'a avut în vedere pe acei cari nu aparțin religiunei predominante din Stat.

De aci urmează că, o acțiune îndreptată contra unei femei căsătorită numai civil nu poate fi respinsă ca neregulat îndreptată, pe motiv că femeia a fost citată cu numele ei de naștere iar nu cu numele soțului său.

2. Condițiile cerute de art. 23 din legea jud. comunale, 78 legea jud. de ocoale și 69 din Pr. civilă pentru determinarea persoanei chemată în judecată, în afară de arătarea numelui, pronumelui și obiectului, nu sunt cerute de cât până în măsura în care sunt suficiente spre a se preciza persoana citată.

3. Actele de administratie făcute de un tutor în timpul tutelei sunt opozabile pupilului ajuns la majoritate.

Ast-fel, un contract de arendare încheiat de tutor trebuie respectat de pupil ajuns la majoritate, și singurul drept al pupilului este de a reduce acel contract la un period de cinci ani, în cas când arendarea s'a făcut pentru un interval mai lung.

Afară de aceasta, un descendent direct ne fiind un terțiu în sensul art. 723 din Pr. civilă care să poată alege că nu i-ar fi opozabil un contract de arendare al autorului său pe un period mai mare de doi ani când nu este transcris, tot așa nici minorul nu poate face această alegațiune pentru actele tutorului său.

4. Un act nul ca act autentic pentru vicii de formă poate fi considerat ca un inceput de dovadă scrisă, putându-se completa prin dovada cu martori.

Judecata,

Având în vedere acțiunea intentată de G. Mardare Mic, plugar din com. Ciocani în contra Ileanei Brăescu și a lui N. Ivaș cu aceeași profesie și același domiciliu, pentru a fi obligați părții a'i lăsa în stăpânire 3 fălci și jum. loc arabil, cu megieșiile arătate în cererea introductivă, situat pe teritoriul com. Ciocani, mai cerând încă 250 lei daune pentru secara de pe o falce ce i-au întors părții în primăvara anului acesta, plus cheltueli de judecată;

Având în vedere că din depunerile părților în instanță și actele prezentate atașate la dosar, se constată în fapt următoarele:

La 1897 Maria Costăchescu, decedată azi, mama părții, arendează reclamantului 3 fălci și jum. loc arabil pe termen de 5 ani, cu contractul autentificat de primăria com. Ciocani, la No. 1200 din 30 Octombrie 1897; că în intervalul acesta Maria Costăchescu murind, fica sa, părta de azi, în toamna anului 1902, în urma unei plângeri adresată com. Ciocani, a fost pusă în stăpânirea locului arendat, a cărei posesie se reclamă azi, de Gh. Mardare Mic, de oare-ce arendarea s'a făcut pe termen de 5 ani prin menționatul contract,—incepând de la 1 Noembrie 1900,—pentru perioada de la 1897 până la începerea noului contract, spune reclamantul, având un alt înscris autentificat de Primăria aceleiași comune la No. 1367 din 3 Noembrie 1896;

Având în vedere că părții au opus neregularitatea acțiunei pe motiv că Elena Brăescu a fost chemată în judecată cu acest nume. Ea însă fiind măritată la oșterul stărei civile cu N. Ivaș, după cum se constată din certificatul No. 8 al Primăriei com. Ciocani din 15 Octombrie 1901, ar fi trebuit citată cu numele de Ivaș. Apoi chiar numele de Brăescu

nu e acel avut înainte de căsătorie, de oare-ce ast-fel se chema cel de al doilea bărbat al mamei sale, pe când tatăl său se chema V. Coștăchescu ;

Având în vedere că pentru a se decide asupra acestui incident, trebuie stabilit mai întâi, dacă căsătoria oficiată numai înaintea ofițerului de stare civilă și neurmă de benedictie religioasă, e valabilă, și dacă prin urmare pe de o parte femeia trebuie citată cu numele bărbatului, — cu toate că nici un text de lege nu obligă schimbarea numelui de familie al femeii, cu acel al bărbatului, — iar pe de altă parte dacă și soțul trebuie citat pentru a-i da autorizațiunea cerută de art. 197 Pr. civ. combinat cu art. 205 și 1285 C. civ., când căsătoria civilă n'a fost urmată de cea religioasă ;

Având în vedere că pentru deslegarea acestei chestiuni două condițiuni se impune : separarea chestiunii din punct de vedere pur juridic, așa cum rezultă din legislația actuală, de considerațiunile de ordin filosofico-social ce se degajă din spiritul de cultură al societății noastre de azi, — iar pe de altă parte, dacă e vorba a pune la contribuțiune ast-fel de considerațiuni, ele trebuiesc cercetate pe cât posibil, așa cum ar fi rezultat din mentalitatea generală a poporului la epoca confecționării legilor noastre, căci a interpreta o lege de acum câte-va decenii cu mijloace morale ce le pune la îndemână o evoluțiune culturală crescândă, înseamnă a răsturna lucrurile și departe de a produce lumină a da naștere unei confuziuni complete, a pune în pericol stabilitatea legilor putând fi modificate pe căi lăturalnice și de organe ce nu sunt chemate ;

Având în vedere că e necontestat lucru, că spiritul de care au fost conduși legiuitorii noștri în perioada întemeierii statului modern, când ne-au dat și o legislație complectă, e acela al unei libertăți din cele mai largi, în desacord cu gradul de cultură al poporului, creându-se de multe ori legi înaintea ivirii intereselor ce trebuiau ocrotite, iar în materia ce ne preocupă proclamându-se o aproape desăvârșită libertate de conștiință, «punându-se credința sub garanția protecțiunii constituționale» și declarând-o ast-fel inatacabilă. Lucru explicabil de alt-fel prin influența ce necesar trebuie să fi simțit legiuitorii noștri din mediul popoarelor cu o civilizație bătrână, de unde primise lumina culturii ; lucru și mai explicabil încă, dacă ne gândim că principiile lor au fost altoite de puterea evenimentelor de la 1848 și cele următoare până la 1866, când libertatea era un principiu politic ridicat la rangul de dogmă sacră ;

Având în vedere însă, că ori cât de puternică va fi fost influența principiilor ce hrănise mintea legiuitorilor noștri, nu e posibil ca ele să-i fi putut sustrage cu desăvârșire influenței mediului în care legiferau și dacă de multe ori rămân cu totul în afară de tradițiunile și cultura poporului, alte-ori conștiința comună a colectivității a cărei interese erau chemați să reglementeze se impune, și ei o reflectă în dispozițiunile lor ;

Având în vedere că acestea odată stabilite, se va înțelege ușor spiritul de care a fost condus legiuitorul Constituant de de la 1866 cu privire la principiul din art. 22 al Constituțiunii ;

În adevăr, prin dispozițiunile Codului civil se trecuse de la un extrem la altul, de la căsătoria care avea drept caracter principal elementul religios, la cea cu element civil predominant. Această situațiune însă nu corespundea nici stărei morale a poporului și nici nu se impunea de necesitățile din alte țări, tirania clerului, — cum era în occident — preoțimea noastră nefăcând nici-odată din credință o armă a intereselor sale și din cruce un scut a unor prerogative, biserica la noi confundându-se în totul cu poporul, căruia i-a servit pavăză și îndemn în vremuri de restriște. La 1866 cestiunea neregularității ținerii actelor de stare civilă nu-l mai putea preocupa, ea fiind tranșată de Codul civil. Apoi fiind lipsit de cultură poporul, de acel element de echilibru când e vorba a ne cupâni acțiunile, trebuia să se mențină și să se desvolte pe toate căile și mai ales pe calea unui act așa de solemn și hotărâtor în viața omului, cel-alt element de echilibru, forța morală pe care o dă credința în puterea divină ; că aceasta a fost una dintre preocupările propuitorilor amendamentului devenit art. 22 din Constituție, se vede și din des-

baterile urmate în sânul constituantului sub influența cărora s'a votat articolul ;

Având în vedere că ast-fel judecat lucrul se înțelege pentru ce legiuitorul prin art. 22 din Constituție a modificat sau mai bine a complectat dispozițiunile Codului civil, făcând obligatorie prin însăși legea legilor, punând-o la adăpost de călcări și fluctuațiunile frecvente a modificărilor, aceasta din cauza caracterului important ce-i atribuia ;

Având în vedere că legiuitorul votând acest articol nu a înțeles a face din el un «*nudum praeceptum*» căci fie dificultățile de practică și cu urmările lor, fie principiile de teorie pură ce se invoacă adî, au fost produse cu mult lux și înaintea constituanților de la 1866, totuși ele au avut puțină greutate, principiul majorității învingând și devenind text, modificând implicit prin art. 129 și Codul civil ea și ori-ce lege în privința dispozițiunilor ce-i sunt contrarii și pe cari le declară abrogate, căci nu constituția trebuie să-și modifice principiile după alte legi, chiar anterioare, ci contrariul e adevărat ;

Având în vedere că excepțiunile prevăzute în partea finală a articolului nefiind regulamentate, nu se poate susține că însuși principiul întregului articol e lipsit de aplicare în fapt, consacrațiunea religioasă, nefiind cerută în mod absolut : căci nu excepțiunile determină caracterul unei legi, ci regula, iar derogările pot arăta cel mult latitudinea în aplicarea ei și numai în această privință poate fi o controversă, — iar din împrejurarea că, necunoscându-se abaterile nu e adevărat că nu s'ar cunoaște regula, care e însuși principiul, iar pe calea unei interpretări care trebuie să fie strictisimă, întru cât e vorba de stabilirea unor derogări neprevăzute, nu se poate anihila toată ființa articolului ;

Având în vedere că dacă se admite o controversă pe baza dispozițiunii finale a art. 22 ea nu trebuie întinsă mai departe de cât intențiunea legiuitorului, care nu s'a gândit de cât la acei de o credință religioasă, alta de cât cea creștină ortodoxă, pe care numai a avut-o în vedere când a dat căsătoriei un caracter mixt civilo-religios, ca o urmă a influenței religioase asupra vieții civile ce se observă de alt-fel și în recunoașterea înruderii din botez și în caracterul mixt al jurământului ;

Având în vedere că ast-fel fiind, credem suficient dovedit că legiuitorul a înțeles a face obligatorie în mod quasi-absolute dispozițiunea art. 22, și dacă poate fi abatere de la principiul stabilit acolo, ea nu poate fi întinsă peste intențiunea din partea finală a art. 22, care se referă la cei de o credință deosebită de cea creștină ortodoxă, pe care o declară predominantă, și ale cărei raporturi cu statul le stabilește în articolul imediat precedent, și această abatere trebuie admisă nu pe temeiul lipsei de regulamentare a rezervei art. 22, ci pe temeiul că s'ar restrânge peste intenția constituantului o altă dispoziție tot constituțională, cea din art. 21, unde libertatea de conștiință e proclamată cu un absolut cam șubred și care rămâne absolută în ce privește forul interior al conștiinței, iar în ce privește formele externe, atâta vreme cât nu intră în conflict cu formele constituite ale Statului ; că intru cât acei de o religione străină nu intră în conflict cu această formă a statului, Biserica ortodoxă, înaintea cărora nu se pot presenta a primi consacrațiunea religioasă, iar a o impune înseamnă tocmai a provoca acel conflict, a impieta asupra libertății de conștiință, cea-ce nu se poate spune despre acei ce aparțin religiei predominante, singura repetată pe care a avut-o legiuitorul în vedere, deci libertatea de conștiință, a acestora nu e violentată, și în cazul acesta nu poate fi contracticere cu art. 21 din Constituție ;

Având în vedere că de și recunoaștem temeinicia unora dintre argumentele ce se aduc de partisinii sistemului opus, — natural nu poate fi vorba de neobligativitatea caracterului mixt la botez și divorț — ce nu pot fi opuse în mod serios — argumente privitoare la necesitatea existenței pentru viitor a art. 22, nu a aplicării actuale pe care am demonstrat-o în limitele stabilite, argumente presupunem întemeiate chiar la epoca votării acestui articol, cu atât mai mult în vremurile de adî, se impune întrebarea dacă pe cale de interpretare judecătorească se poate eluda un principiu constituțional și răspunsul natural trebuie să fie că nu, când știut este că nici

pe cale legislativă nu se pot crea dispozițiuni contrarii acestui pact fundamental, cu atât mai puțin s'ar putea face aceasta pe cale judecătorească, judecătorii fiind chemați să aplice legile, nu să legifereze, — alt-fel s'ar atinge în mod grav un principiu fundamental din organizațiunea statului, acela al separațiunei puterilor, și nici nu pot judecătorii să înlăture pe cale de interpretare dispozițiunile legii, fără a crea un precedent periculos, modificările legilor trebuind a fi făcute pe calea parlamentului, iar pentru cele constituționale, de o adunare specială, înaintea căreia numai pot fi aduse criticele în privința existenței viitoare a întregului text a art. 22, iar pentru excepțiunii față cu rezerva părții finale fiind de ajuns parlamentul ordinar, critici însă ce nu au rost în privința aplicării actuale a părții întâi din text, care se impune cu toată rigoarea unui principiu constituțional;

Având în vedere că în ce privește opunerea ce ar putea să ni se facă în privința liber-cugetătorilor, că i-am forța la o stare ilicită, la concubinaj, sau a-i împinge la fațarnicie, obligându-i a îndeplini o formalitate care repugnă conștiinței lor, făcând căsătoria imorală de la temelia ei, răspundem că ar fi mai periculos a proclama un concubinaj legal, căci nu s'ar mai ști unde și când începe sancțiunea legilor, ordinea publică ar fi mai profund atinsă și apoi nu de această s'a preocupat legiuitorul de la 1866 ori-cât de ultra revoluționar ar fi fost în principiile lui, căci viața încă patriarhală a poporului ce conducea era prea manifestă, — în ori-ce cas acest limbaj trebuie ținut înaintea unor viitori constituuanți, nu înaintea judecătorilor cari țin cumpăna și sceptrul legii nu urma de vot. De acea principiu din art. 22 trebuie aplicat cu toate consecințele lui, până la modificarea pe calea pe care a fost creat și dacă perturbațiunile ce produce sunt atât de grave legiuitorul să intervie;

Având în vedere că faptul că la 1888 când s'a modificat Constituția, legiuitorul neintervenind nu înseamnă că el a aprobat interpretarea dată de partisanii sistemului opus, căci până atunci instanțele judecătorești ce fusese sesisate se pronunțase și într'un sens și altul și chiar Înalta Curte, indiferent dacă a adoptat întâi o părere și apoi alta, așa că aprobarea legiuitorului prin tăcere neputând fi pentru ambele interpretări judecătorești, dacă se poate trage de aci concluzie în vre-un sens, apoi e în sensul Constituțiunei; dar chiar dacă majoritatea Camerei prin cuvântări isolate ar fi opinat pentru sistemul opus, încă nu ne putea lega, în acest sens trebuind un vot parlamentar în regulă pentru partea finală și unul constituant pentru întregul text; după cum nici părerea unui membru al Constituantei de la 1866 chiar când el e partisanul sistemului nostru, că Codul civil rămâne în vigoare nu e un argument concludent. De asemenea neprevăderea unei sancțiuni exprese pentru neîndeplinirea formelor art. 22 nu e un argument care să stea în picioare, căci e banal lucru și s'a mai spus de multe ori, că principiile constituționale sunt imperative, au sancțiunea în ele înși-le și ce se prevede acolo e sub pedeapsă de nulitate, de acea nu era nevoie să se prevadă expres și n'ar fi fost nevoie să se pună nici în Codul civil ca o cauză dirimantă, și în fapt nici nu era posibil Codul civil fiind anterior;

Având în vedere că ast-fel fiind, în speță, pârâta Ileana Brăescu nefiind căsătorită de cât civil, cea-ce singură recunoaște, urmează a se respinge incidentul de neregularitate a acțiunei pe motivul că nu a fost citată cu numele de Ivaș;

Având în vedere că pârâta mai opune că chiar dacă s'ar hotări că nu e valabilă căsătoria ei, nu trebuie citată cu numele de Brăescu, acesta fiind numele celui de al doilea soț al mamei sale, iar tatăl său se chema Costăchescu;

Având în vedere că condițiunile cerute de legiuitor prin art. 23 din legea judecătorilor comunale, 78 din legea judecătorilor de pace și 69 Pr. civ. credem că nu sunt cerute de cât până în limita posibilității cu care se poate determina persoana cu care înțelege a se judeca cine-va; îndată ce aceste forme nu mai sunt necesare pentru atingerea scopului, lipsa lor nu atrage nici-o sancțiune din partea legii, afară de lipsa numelui, pronumelui și obiectului cari sunt cerute sub pedeapsă de nulitate, alt-fel s'ar lăsa calea deschisă la o sumă de șicane; că în speță pârâta a fost citată cu numele

de Brăescu pe când pe tatăl său îl chema Costăchescu, însă pârâta după cum a arătat singură era cunoscută sub numele de Brăescu și credem că reclamantul nu era ținut să controleze registrele de stare civilă înainte de introducerea acțiunei, lucru ce de sigur depășește intenția legiuitorului, când ne gândim mai ales la cei născuți în alte localități, că ast-fel fiind iar pârâta recunoscând că ea este acea cu care înțelege a se judeca reclamantul, și acest incident de neregularitate urmează a fi respins;

Având în vedere că pârâta opune că pământul ce a fost arendat de mama sa îi aparține moștenire de la tatăl său, deci densa a arendat un imobil asupra căruia nu avea drepturi;

Având în vedere că pârâta nu dovedește această alegațiune, dar chiar de ar fi întemeiată, credem că pârâta nu se poate prevala de ea, de oare-ce potrivit art. 344 Cod civ. la moartea unuia din soți, tutela revine de drept soțului supraviețuitor care are administrarea bunurilor minorilor, în limitele impuse de principiile Codului civil, în această materie și în aceste condițiuni și limite își găsește aplicațiunea maxima *«factum tutoris factum pupili»*; că art. 309 Cod civ. care conferă tutorelui administrațiunea averii explicat de jurisprudență și doctrină, ne arată că închirierile de imobile fiind un act de pură administrațiune se pot face de tutore fără autorizarea sfatului de familie până la o perioadă chiar de peste 5 ani, chiar dacă e o tutelă dativă sau testamentară, că în speță arendarea fiind făcută de tutricea legală și pe un period nu mai mare de 5 ani, urmează că e opozabilă pupilei ajunsă la majorat, ea având dreptul numai a reduce perioada de arendare, dacă această limită a fost depășită, când devine majoră, lucru ce rezultă din combinarea art. 534 cu 1268 Cod civ. Pentru aceste motive și acest incident urmează a fi respins;

Având în vedere că pârâta opune, că contractul de arendare fiind făcut pe un period mai mare de 3 ani, iar arenda încasată, și nefiind transcris în baza art. 1394 C. civ. combinat cu art. 722 și 723 Pr. civ., nu poate fi opus celor de al treilea, deci nici ei;

Având în vedere că ceea-ce trebuie stabilit cu privire la această obligațiune e cesțiunea dacă un descendent direct e un terțiu în sensul art. 723 Pr. civ. căruia nu-i poate fi opus un act al autorului său în lipsă de transcriere;

Având în vedere că potrivit art. 653 C. civ. descendenții au de drept posesiunea succesiunei din momentul morței defunctului în baza acelei ficțiuni numită sesină, cunoscută prin adagiul *«le mort saisit le vif»* și în baza căreia descendenții sunt considerați că continuă însăși persoana lui de cuius, având de drept posesiunea universalității bunurilor lui din momentul morței și putând exercita ca și defunctul toate acțiunile relative la bunurile succesoriale; apoi dacă am presupune că pârâta nu e succesoarea mamei sale, care a arendat bunurile, aceasta fiind tutricea legală a pârâtei, cel puțin tot cu atâta rațiune nu se poate susține că pupila ajunsă la majorat e un terțiu, că așa fiind se înțelege, că chiar dacă lipsa de transcriere își găsește aplicarea în speță, ea nu poate fi opusă de către sesinari care continuă însuși persoana defunctului și nici de pupila ajunsă la majorat, mai ales când e vorba de o tutrice legală, tutela fiind pusă la adăpost prin dispozițiunii speciale, cari nu pot fi întinse până a se îmbogăți în paguba altora, dovadă și maxima: *«minor non tanquam minor sed tanquam laesus»* când e vorba de convențiunile minorului neamancipat, principiu admis de alt-fel în general de Codul civil;

Pentru aceste motive și acest incident urmează a fi respins;

Având în vedere că pârâta opune nulitatea actului autentic care constată arendarea, intervenit între defuncta sa mamă Maria Costăchescu și reclamantul de azi, de oare-ce în procesul-verbal de autentificare nu se constată prezența notarului și nici nu e contrasemnat de acesta;

Având în vedere că prin art. 11 al Legei autentificării actelor, contrasemnarea procesului-verbal de autentificare de către greșier sau notar în comunele rurale, este cerută sub pedeapsă de nulitate a actului, că în speță această contrasemnare a notarului lipsind, urmează a considera actul nul ca autentic;

Având în vedere că reclamantul cere ca în cazul acesta actul

fiind semnat prin punere de deget și deci neputând fi considerat ca un act sub semnătură privată să fie luat ca un început de dovadă scrisă și să i-se admită proba testimonială pentru completarea dovedei convențiunei ce cere a se executa :

Având în vedere că pârâta se opune la admiterea acestei probe, de oare-ce actul nu ca autentic, nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă ;

Având în vedere că articolul 1197 Cod civ. definește începutul de dovadă scrisă «ori-ce scriptură a celui contra căruia s'a format petițiunea sau a celui ce el reprezintă și care scriptură face a fi de crezut faptul pretins», iar doctrina și jurisprudența explicând textul arată, că poate să fie și o scrisoare misivă, nu numai un act, chiar dacă nu poartă semnătura părții contra căreia se invoacă și chiar dacă nu e redijat de ea, numai să facă verosimilul faptul pretins, cestiune lăsată la aprecierea judecătorului fondului. În privința cestiunei dacă un act nul ca autentic poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă, trebuie să facem o deosebire : dacă actul e nul din cauza necompetenței agentului instrumentator, sau dacă e nul pentru viciu de formă. În cazul întâi fiind inexistent se înțelege că nu mai poate avea nici-o forță probantă ; în cazul al doilea credem că soluțiunea trebuie să fie diferită de și doctrina aproape unanimă e în contra părerii noastre ;

Având în vedere că într'un act nul pentru incompetența agentului ei necomportându-se ca un oficer public, nu e de cât un simplu martor a altor mărturii, cari nu pot atesta că actul emană de la părți. În cazul când oficerul e competent și actul nu are vicii de formă el e perfect și executor prin el însuși prin faptul semnăturii părților, când sunt semnături proprii cărora oficerul le dă autenticitate, sau pe baza autenticității oficerului public asupra identității persoanelor și că declarațiunile emană de la ele, când e semnat prin punere de deget. Că însă în cazul când un act e semnat prin punere de deget și procesul-verbal de autentificare nul pentru vicii de formă, actul nu mai poate face forță probantă completă prin el însuși, fiind lipsit de condițiunile substanțiale cerute de legea de autentificare, prin semnăturile părților iarăși nu, căci ele lipsesc, nu poate însă să reziste rațiunii și logicei alegațiunea că acel act să nu facă verosimilă prezența părților în fața unui oficer public competent, să nu facă verosimile declarațiunile cuprinse în act și să se poată completa dovada prin martori, ale căror depuneri sunt supuse aprecierii suverane a judecătorului fondului. E cu atât mai bisară teoria acelor cari nu ved în acest cas un început de dovadă scrisă, cu cât consideră ca atare o scriptură chiar neredijată de parte și nesemnată de ea. Părerea doctrinei franceze credem că nu constituie în esență un principiu nici pentru ea, ci e determinată de abuzurile notarilor în chestii de autentificări, chestiuni de fapt ce la noi până acum nu pot constitui temeri justificate. Pentru aceste motive s'a considerat înscrisul nul ca autentic ca un început de dovadă scrisă, admițându-se reclamantului proba testimonială, soluțiune ce credem că convine și teoriei pure și logice ;

Având în vedere că din depunerile tuturor martorilor se constată existența unui înscris intervenit între autoarea pârâtei și reclamant, că însă durata lui nu se arată de cât de martorul Burghilea, precisând că el fiind redactorul și scriitorul actului, știe că cu înscrisul prezentat arendarea s'a făcut pe periodul de la 1900—1905 ;

Având în vedere însă că în înscrisul prezentat se dice că arendarea s'a făcut pe un period de 5 ani de la 1897—1905, că reclamantul prezintă un înscris anterior spre a dovedi că pentru perioada de la 1897—1899 nu era nevoie ca arendarea să fie constatată prin al doilea înscris, având altul pentru acel timp, deci acel pe care își întemeiază acțiunea de față trebuie considerat ca începând de la expirarea celui dintâi până la 1905, iar data de 1897 din al doilea înscris ca o eroare ;

Considerând că se constată că înscrisul prim e autentificat de Primărie la 3 Noembrie 1896, iar cel-l alt la 30 Octombrie 1897, data când s'a prezentat în pretoriul Primăriei, deci înscrisul în baza căruia se susține acțiunea de față, trebuie considerat ca fiind confecționat la această dată de 30 Octombrie 1897. Că dacă se poate susține că e o greșală de redacțiune în privința începutului executării, nu se poate susține

că data confecționării lui ar fi alta de cât cea din procesul-verbal de autentificare, căci de și actul nul ca autentic nu mai poate face dată certă, dar unde e admisă proba testimonială și presumpțiunile sunt admise ;

Considerând că așa fiind ar fi greu de înțeles de ce reclamantul Mardare să fi făcut un al doilea contract pentru perioada de la 1797—1899 când pentru aceasta exista un înscris, dar iarăși e greu de înțeles ca Mardare să fi făcut încă din 1897 un contract pentru perioada care trebuia să înceapă de la 1900, când primul abia intrase în executare ;

Considerând că așa fiind soluțiunea care se apropie mai mult de adevăr și de intențiunea părților e aceasta : Reclamantul a făcut mai întâi un contract pe un period de 2 ani, iar în anul intrării în posesie 1897, a făcut al doilea înscris, pe period de 5 ani începător de la 1 Noembrie 1897 cum se prevede în el, înțelegând a anula pe cel anterior pentru timpul cât mai rămânea să se execute ;

Considerând că așa fiind, cel de al doilea contract începând la 1 Noembrie 1897, perioada de 5 ani de arendare a expirat la 1 Noembrie 1902, când pârâta a cerut de la primărie și a fost pusă în stăpânirea imobilului ;

Considerând că reclamantul cere a fi lăsat în stăpânire peste timpul când dreptul său isvorând din contract a expirat, de când el nu mai putea să facă nici un fel de arături pe acel loc și deci nici daune nu mai poate pretinde pentru stricăciunile ce i s'ar fi cauzat după 1 Noembrie 1902.

Văzând și cererea pârâtei de a i se acorda cheltueli de judecată.

Văzând și art. 1169 și 1170 C. civ., 140 și 146 Pr. civ., 89 și 103 L. J. de pace.

Pentru aceste motive respinge ca nefondată, etc.

p. Judecător (s) C. Orănescu

Grefier (s) A. Basocescu

Notă. — Cele două cărți de judecată, ce publicăm mai sus, sunt date de aceeași judecătorie a ocol. Simila (Tutova). Cea d'ântâi e pronunțată de judecătorul titular d-l Dimitriu, care pune principiul că : *Sub legislația actuală, căsătoria săvârșită numai înaintea oficerului stărei civile, fără a fi urmată de benedictiunea religioasă, este valabilă*; cea de a doua, de ajutorul judecătorii d-l Orănescu, care pune principiul contrariu.

Căsătoria pentru a fi perfectă, n'are nevoie d'a fi urmată de benedictiunea religioasă — zice, cu drept cuvânt, ilustrul nostru director d-l D. Alexandrescu în adnotația sa asupra unei decizii a Curței de apel din București, secția I — Acest principiu este aproape generalmente admis atât în doctrină cât și în jurisprudență, și afară de părerea contrară, susținută cu mult talent de d-l C. G. Dissescu, profesor de drept public și administrativ la facultatea din București, aș putea zice că ea aproape nu se mai discută (1).

Acelaș principiu îl pune și d. Ghețu, fost președinte al trib. de Teleorman, azi Director în Ministerul de justiție, în sentința No. 141 din 5 Maiu 1894 (2).

Ambii magistrați motivându-și opiniile în mod literar și cu un lux de probe care le face onoare, am crezut util a publica ambele aceste cărți de judecată în acest număr, pentru a corespunde și mai mult în realizarea programului nostru d'a îndruma pe tinerii magistrați spre dorul de muncă spre a se putea distinge și fi utili justiției și justițabililor.

Iscond.

(1) Veđi *Curierul Judiciar* pe anul 1900, No. 24, p. 19.

(2) Veđi *Curierul Judiciar* pe anul 1896, No. 1, p. 7.